

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnați”, — e următorul: pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an! Pentru America trei dolari pe an. Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La serate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de tax.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

De ce ne înjurați?

„Jos cu domni!” — „Jos cu popii!”

Un cuvânt către socialiștii noștri.

Adunarea dela Răcășdia, pe care am vestit-o și noi în numărul trecut, căci ni-să cerea asta de un Român pe care îl știam din cei mai inimoși frați ai noștri din popor, și totdeauna în rînd cu cei buni ai noștri, — ne face să spunem chiar la acest loc câteva cuvinte către frații noștri ce să țin «socialiști». Noi ne-am arătat din capul locului îndoiala față de adunarea dela Răcășdia și am spus că publicăm convocarea ei numai întrucît ea nu însemnează vre-o înstrăinare a fraților noștri dela însuși partidul nostru național.

Și iaca, durere, temerea noastră a fost prea întemeiată. Simțul nu ne-a înșelat. La acea adunare vorbitorii au dat în gropi, au făcut lucruri slabe. S'au pus, ca la adunarea curat socialistă dela Orăștie, să înjure la «domnii noștri» și la popii și bisericile noastre!

Acum iaca, iubiților frați cari vă lăsați amăgiți de vorbitori de aceștia ușuratici, de ce nu e bine și nu e drept aceea, ce să face în acest fel de adunări:

Socialiștii noștri prea să iau întru toate după unele izbucniri ale socialiștilor streini, și primesc, fără a să gândi mai adînc, toate vorbele lor umflate și zbieretele lor, azvirlindu-le apoi și ei în ai noștri oameni.

Dar socialiștii străini cam au de ce să strige: «Jos cu domnii!» și «Jos cu popii!» Sub «domnii» după care strigă «jos!», ei înțeleg pe grozii și baronii și bogătanii de pe pustă, care au zeci și sute de mii de jugăre pămînt, ca proprietate a lor, așa că toate întregi sunt numai clăcași, acuși iobagi, acelora, și poporului de pe acolo nu-i rămîne, de nu vrea să fie

rob domnilor grofi și baroni, decît să-și iee bîta în mână și straița 'n cap! Trăesc așa de năcăjiți pe-acolo, că aproape în fiecare vară e revoluție în preajma secerii, căci domnii nu vreau să dea plată bună pentru secere poporului sărac! Și cînd e vorbă de alegeri de deputați și de adus legi, tot acei domni să înghesue în dietă și fac legi vrășmașe poporului și împedecă darea de drepturi largi poporului. De aceea strigă pe acolo săracii unguri cari sunt și socialiști: «Jos cu domnii!»

Dar unde avem noi domni de aceștia? Unde poate spune poporul nostru, că și el e în acest fel asuprit de «domnii» noștri? Doar noi nici n'avem «domni» de aceia. Noi mai toți suntem oameni ieșiți din popor și-i purtăm dorurile în inimă, și luptăm ca și el pentru împlinirea lor. Unde sunt printre noi domnii cari să fie contra votului universal? De ce dar, luîndu-ne așa razna după socialiștii unguri de prin Ungaria, strigăm și noi: «Jos cu domnii!» cu aceia cari chiar ei ridică poporul la luptă pentru votul universal și alte drepturi ce i-se cuvin. Vrednicesc dară ei pentru asta prigoana poporului?

Și strigă socialiștii unguri mai departe «Jos cu popii!» Dar aceia și au de ce! Că un popă reformat, calvin, de pe pustă, e o greutate pentru bietul econom ungur: acolo să vine arunc de 20—30—40 cor. pe an de familie, pentru susținerea bisericii, a popii și a școlii! Iar ungurii cari sunt catolici, au popi grași, rotunzi, roșii în față, ce habarn'au de popor, nici de vorbă cu el nu stau, decît cînd îi zic: «Dominus vobiscum» și «Circum dederunt»... Incolo stau închiși în cazamatele lor și beau bine și mîncă bine... Și cînd e la vre-o alegere, ei merg tot cu domnii și spriginesc deputați de-ai lui „mîncă-partea”, contrari votului universal. Cum să dea ei poporului vot larg în treburile țării, cînd în biserică nu-i dau vot nici de sîmîntă?! Că as-

torfel de popi li-să strigă: «Jos cu popii!», o înțelegem și noi.

Dar unde-s vinovați popii noștri de așa „domnie” ori de așa simțăminte contrare poporului? Doar ai noștri preoți și azi, aproape toți, trăesc în mijlocul poporului înfrățindu-se, cum să și cade, de tot cu poporul, sunt tot mereu în atingere cu el, îi dau povețe cîte pot, luptă cu el pentru vot universal și alte drepturi. — De ce dară strigăm și noi așa hai-hui: «Jos cu popii!»? Vor fie ei, nu-i vorbă, și popi slabi, chiar răi, — dar peste tot luat, prețimea noastră încă nu vrednicesc să strigăm după ea: hui! deo!

Noi dăm rămas că dacă cutare orator socialist dela Pesta ori de pe pustă, dela care învață ai noștri a striga «Jos cu domnii!», «jos cu popii!» ar afla cum să poartă aici domnii și popii cu poporul, cum trăesc cu el și pentru el și merg alături de el în toată lupta lor, — ar zice: «Dați-ne nouă pe domnii și popii voștri, și vă vom arăta noi cum să vă purtați cu ei!... Că noi facem deosebire între domni și domni (între buni și răi)! Și Justh cu ai săi sunt domni, dar fiindcă și ei voesc votul poporului, strigătul nostru pe ei nu-i privește, din potrivă, văzurăți că ne vărsărăm chiar sîngele pe ulițele Pestei manifestînd pentru acești «domni» ai noștri!..

Lucru rău socotit fac dară socialiștii noștri, cari la Răcășdie și la Orăștie și aiurea, adunînd popor român în jurul lor, strigă și ei fără dreptate: «Jos cu domnii, jos cu popii!»! Că prin asta strigă jos după niște oameni cari le voesc și le fac binele chiar și atunci, cînd să strigă după ei așa!

Frații noștri Români, cari, duși de soarte și de meseria lor, întră în organizația socialistă, trebuie înșiși să lumineze pe socialiștii străini, că nu tot ce e rău la ei, e tot așa și pe la noi! Să du-

cem și nițică judecată, cap, cu noi în luptele noastre. Și pe binevoitori să nu-i hișiiim dela noi, ci să-i chiar apropiem prin purtare cu tact, cu înțelepciune mai departe mergătoare.

Să nu să uite nici aceea, că mulți din vorbitorii socialiști streini, și din scriitorii la foile socialiste streine, care strigă așa de vrășmaș: «Jos cu popii!», sunt *Jidani*, și ei strigă așa numai după preoții noștri creștini, și își rîd apoi în pumni cînd văd ce răsunset are între creștini zbieretul lor blăstămat, dar după popa lor jidovesc, fiți siguri că nu strigă!

De aceste adevăruri să-și aducă aminte cei-ce mai ascultă băsadele aprinse de pe la anumite adunări populare conchemate de socialiștii noștri, — pe cari altfel nu-i urîm, ci, în ce e bine, le dorim de nou și de nou, spor și noroc!

UNELE—ALTELE

Socoteala unui pîrlit...

Un oarecare cărturar cu bune simțăminte românești, cetînd cele scrise de noi în numărul trecut despre isteța reclamă literară maghiară pentru Lexiconul lui Révay, — face socotelă, ca să afle cît poate storce acea întreprindere maghiară de pe cărturarii români? Și își publică în „Gazeta Transilvaniei” socoteala sa. Iată ce zice:

„În numărul din urmă al „Libertății” din Orăștie, se atrage luarea aminte, cum un număr respectabil de politicieni și cărturari de ai noștri, au fost prinși de un oarecare Dr. Langyel, să aboneze marele lexicon alui Révay, care va costa vre-o 300 coroane.

„Pe cît știu, intelectualii din Blaj au fost atrași cu toptanul! Apoi o mulțime de protopopi și advocați din alte părți!

„Pentru a face o mică socotelă, să zicem că numărul abonaților prinși până acum, face numai 200. Ei bine, cîte 300 coroane dela 200 intelectuali români „ungureni”, fac tocmai 60.000, adică șasezeci de mii coroane! Avere națională, jertfită marimimos pe altarul unei — culturi streine!

„Înțelegem ca ici-colo, cîte-o bibliotecă de gimnaziu, ori a cutărei casine, să aibă Lexicane streine

de alttea și alttea zeci de volume, dar cărturari singuratici de ai nostri — nu!

„Cu 60.000 coroane cit s'ar li putut îndrepta și abona „Enciclopedia Română“, în care să figureze toți oamenii noștri de valoare, aleși de un comitet pricepător, iar nu de Dr. Lengyel, cine-o fi!

„Apoi Lexicoanele streine pot tească să-și ia din Enciclopedia noastră datele privitoare la noi și nu facă creștături de cîteva șire, plătite cu sute de coroane din partea cărturarilor noștri »complezanți«.

»Vechiul nostru păcat: complezanți față de streini; cu măciuca noi între noi.

Un pîrlit,
care nu va ajunge în
Lexiconul lui Révay,
fiindcă nu l-a abonat.

— Socoteala acestui Român de inimă, ce să iscălește în oază „pîrlit“, pe cînd e, precum vedem un Român foarte cinstit, — nici nu redă adevărul deplin. Lexiconul lui Révay nu va costa numai 300 cor., ci exact: tot volumul 16 cor. și vor fi 20 de volume: (18 mari, de interes general, și la urmă 2 mici, cele cu pricina), așadar va costa de tot 360 cor, sau dela 200 de abonați Români: 72.000 cor!

Ți-se revoltă tot sufletul cînd îți dai seama de această „jertfă“ pentru — cultura maghiară!

Cel puțin de aci încolo de n'ar mai găsi „Doctorii“ (?) lui Révay printre noi astfel de ușor de tras pe sfoară. Că pe cei ce au iscălit deja, i-a prins bine! Ei și au pus numele sub o declarație bine răsuțită.

Consfătuirea fruntașilor.

Să vestește din Arad, că:

Comitetul național să va întruni la sfat între 10—15 Iulie la Arad, — punînd la cale un nou șir de adunări populare în toate ținuturile locuite de Români în Ungaria și Transilvania.

Fiindcă la toamnă să va aduce naintea dietei noua lege de vot, — aceste adunări vor da de nou de știre, care este părerea poporului român asupra acelor viitoare legi.

Dieta din Pesta

urmează a avea aceeași înfățișare de — stare de războiu. E zilnic încinsă cu brlu de soldați. Cei din împotrivire pot merge numai până la acest brlu (cordon), unde sunt opritți. Ei aci protestează contra nelegiurii ce să face cu ei din porunca satrapului Tisza, și apoi să retrag toți, și cei cari ar fi lăsați a trece. Că nici aceștia nu vreau să meargă la ședințe, dacă pe frații lor nu-i lasă.

Iar în lăuntru în dietă, să macină repede lege după lege, cîte 2—3 pe zi, fără desbatere, fără spargere de cap.

S'a votat lugea de recruți, pe temelul căreia astan să vor cere mult mai mulți recruți ca în anii de până aci. Acum fecior slab o fi acela care mai scapă de cătanel

Hîrțile de stat ungurești

vin cu droaia napoi de pe piețele de bani streinel și au scăzut în preț ca în vremuri grele. Foile maghiare spun, că e urmarea stărilor volnice în dietă. Pentru că partidele koșutiste spun că legile ce le face dieta lui Tisza, acum nu au putere, ele nu vor fi recunoscute de poporul maghiar (cît îi urmează pe ei) și de aceea străinătatea nu mai ia bucurios hîrtii (obligății) de ale statului ungar, în care s stări nesănătoase.

»Acolo la graniță să știi tu guvernule trage cordon (brlu) — zice un ziar maghiar, — ca să nu ne mai vină hîrțile de stat napoi, trebuînd să le plătim cu bani și golînd astfel țara de bani!»

Da, dar acel cordon îl poate trage numai numele bun, pe care politica maghiară, nu îl are!

Guvernul — știe românește.

Ne zice — „Frați Români!“

Zilele astea țara a fost inundată de niște hîrtii prăpădite tipărite pe cheltuiala țării și din porunca guvernului, — prin cari satrapii dela putere vreau să „lumineze“ și poporul român (și tot așa pe cel Slovac, sîrbesc, german) asupra stărilor de azi în politica țării și să se laude pe ei!

Hîrțile să încep cu titula scrisă mare și negru:

„Frați Români!“

și prinde a spune cum ... »Inaltul Guvern regesc al țării noastre poartă mare luptă cu opoziția din casa țării! — și să laudă apoi în chip de halarip că el, guvernul, de ce încredere să bucură la toată țara și ce bun și fain e el, — numai potrivnicii săi sunt niște guri rele, niște tulburători, niște călcători a bunei rîndueli din țară.

Cărtulia asta a guvernului, ce să împarte în milioane de exemplare în toate limbile, — e dulce la grai, de-i numai miere, spunînd cit de mult acest guvern vrea binele bietului popor, pe care îl recunoaște și el de temelia, talpa țării, și i să închină aci pe hîrtie, — iar în faptă dă-i cu executori, cu gendari, cu doba!

Și pentru a „lumina“ poporul, — știe chiar și românește »Inaltul« guvern, ba scrie fain de tot românește. Cînd are lipsă de Români să-i amăgească, să-i imbete cu apă rece!

Cei în a căror mâni ajung aceste hîrtii ale hulpoilor, cînd le cetîți, să vă gîndiți la cînta celor care le-au scris și vi le-au trimis, — cari totdeauna, în ceasuri grele pentru ei, așa să știu aprozia de voi cu gură dulce, și apoi după ce au trecut zilele rele, — își rid mișelește în pumni și-ți văd mai departe de adevărata lor meserie, care e: a ne jupul de tot ce pot și de avere și de bunurile sufletești și de libertățile noastre scumpe!

Și cărtulia asta o înche cu strigare:

»Trăiască Majestatea Sa Regele! Trăiască patria noastră și toate popoarele ei!« — iar în dietă fabrică la legi pentru gîtuirea cît mai repede a acestor popoare!

Hulpoi păcătoși!

Lucrurile de mână a femeii române, laudate la Paris.

Societatea „Munca“ din România — societate pentru încurajarea lucrului de mână în popor, — a arangeat la Paris în „Galeria Regală“ o expoziție de aceste lucruri. Lumea franceză cercetează expoziția și laudă tare lucrurile de mână românești ce se văd acolo și foile franceze asemenea. O foaie franceză scrie:

„Măestria lucrului popular de mână a Românelor, arătat aci în toate fermele, este o vedere cu totul singură în felul ei. Admirînd lucrurile săteanului român, rămîi uimit de măestria atît de mare în împodobirea țesăturilor, în coloritul lor... Și așa mai departe.

Iaca dovadă, că lucrurile de mână femești române, află prețuire mare și în lumea streină, și dacă acelea să fac cu grijă, cu istețime, cum ies ele din Atelierele ce avem pentru pregătirea lor și în Țară și aici la noi, — apoi ele nu numai că duc numele românesc cu laudă prin străinătate, dar pot fi și o marfă cu bun preț pentru acele piețe.

Să nădăjdum că nu va fi departe timpul, cînd și Atelierele noastre din Ardeal: cel dela Orăștie și dela Sibiu, vor ajunge a arangea vre-o expoziție de lucruri de mână ardelenesti, ungurene și bănățene, care să le facă laudă și lor și femeii române dela noi!

Din România.

Să pregătește o nuntă crăiască!.

Fica cea mai mare a Principeiului Ferdinand al României, frumoasa Elisabeta, care e acum de vre-o 19 ani, — e pe cale a să căsătorii cu Principele Moștenitor de tron al vecinei Bulgaria, Boris, un fecior frumos de 23 ani.

Lucrurile să par statorite deplin, căci între Curțile din București și Sofia, să fac, din felurite privilegii, vizite. De curînd Prințul Ferdinand al României, din privilegiul declarării de majorean a Prințului Boris, a fost la Sofia.

Acum e vorbă că Regele Bulgar Ferdinand, în întoarcerea sa dela Berlin spre țară, să se oprească pe 2 zile la Sinaia, spre a vizita familia regală și a Principeiului de coroană.

Cu o cale va pofti pe Regele Carol să meargă la Sofia la sfințirea marelui Catedrale, cînd vor fi

acolo și Țarul Rusiei și Regii Sîrbiei, Greciei și Muntenegrului.

Toate semne că — să pregătește o mare nuntă, care să va sărba la Sinaia în cuibul poetic al Carmen Sylvei, și are să fie frumoasă ca în povești!.

† I. L. Caragiale

unul din cei mai străluciți scriitori români, a murit Daminecă la Berlin, unde petrecea de cîteva ani.

Cetitorii noștri din popor nu prea cunosc acest nume. I. L. Caragiale n'a scris nuvele ori schițe ușoare, pe care le cetește cu drag și poporul, el a scris mai ales piese de teatru mai mari și mai greu de jucat. Dar prin acelea s'a făcut nemuritor, căci prin ele zbiciuia nemilit moravurile ușoare ale oamenilor, mai ales dela orașe, și mai ales purtarea lor în treburi de obște. Face așa de viu chipul omului prăpădit în un fel ori altul, și îl face așa de ris, încît văzîndu-l arătat pe scena teatrului, te rușinezi și numai de gîndul că ai putea avea ceva din însușirile aceluia! Și prin asta să înflurește foarte mult asupra lumii ce privește acel joc, îndreptîndu-o spre bine.

Pentru aceea Caragiale e privit ca unul din Români cu suflet mai mare, care prin lucrările sale teatrale, a muncit să desbrace oamenii de starea de prostie și răutate pe care o înfățișează el pe scenă ca ceva atît de rușinos, și să-i facă mai buni, mai nobili, mai înalți în gîndire și în simțire.

El e deplins de toți prețuitorii drepti ai literaturii noastre, care perde în Caragiale pe unul din cei mai străluciți măestri ai penei!

E adus în Țară și îngropat pe cheltuelile statului, — lucrurile să face numai cu cei mai mari fi ai neamului.

Ofțeri austriaci la Sinaia.

De-o vreme încoace, M. Sa Împăratul și Regele nostru dă o deosebită luare aminte Regelui Carol al României. În fiecare an cînd curtea română să strămută pentru lunile de vară dela București la Sinaia, în acest colț de raiu atît de aproape de hotarele țării noastre, — M. Sa Împăratul trimite pe capii oștirilor ardelenene, să treacă hotarul și să facă o vizită de luare aminte Domnului român.

Și acum, fiindcă Curtea regală română s'a strămutat la Sinaia, — s'a dus Simbătă în 21 Iunie Comandantul de corp din Sibiu, însoțit de vre-o 4 generali și mai mulți ofțeri înalți, de au făcut vizita de luare aminte Regelui român. Daminecă au fost primiți de Rege. Trupele române dela Sinaia au făcut frumoase manevrări și defilări naintea Regelui și a oaspeților săi ardeleni.

Pacea pe picior slab?

Intr'un ziar din București cetim printre altele următoarele știri și păreri ce le are despre viitorul păcii în vecinătatea Turciei:

Intimplările din Balcani (ță-

rile din jos de Dunăre: Bulgaria, Serbia, Macedonia, Turcia) iau astfel de întorsătură, încît să pare, că lucrurile nu s'au pot limpezi aci decît pîntr'un războiu, la care ar lua parte toate statele Balcanice.

Chiar și Serbia, care pîn'aci stătea nepăsătoare privind la felul cum Turcia e hărțuită din toate părțile, își schimbă astăzi ținuta și — să pregătește ca de războiu.

În Belgrad (orașul capitală al Serbiei) părerea domnitoare este, ca ziua răfuiei din urmă cu Turcia, nu este îndepărtată, și de aceea toată lumea să învoeste fără murmur a să da pentru scopurile armate nu 2 și 1/2 milioane franci (coroane) cit să ceruse mai înainte de ministerul de războiu, ci 21 milioane, aproape de zece-ori atîta — cit să cere azi.

Această cerere a ministerului și felul cum i-să dă, — să ia ca un semn grăitor, că țara să pregătește a lua parte în un viitor apropiat la un războiu, care nu poate avea altă țintă, decît o sărire asupra Turciei, pentru Macedonia. Mai ales că Serbia ar fi dat poruncă să se mobilizeze (să ridice pe picior de războiu) corpul ei 1 și 2 de armată.

Ca un semn ce întărește aceste bănueli, să ia și faptul ieșit numai decurînd la iveală, că între Serbia și vecina sa Bulgaria, s'a încheiat o tovarășie de arme (alianță militară). E drept că ele spun că scopul însoțirii lor e numai „să se apere“ la întîmplarea de a fi atacate din vre-o parte oarecare. Lumea mare însă crede, că însoțirea celor două țări, cari altfel să aveau rău, ba înainte cu vre-o 16—17 ani să și bătură ca orbii, este făcută cu scop de a da împreună o năvală în Macedonia, cap de țară plină de Bulgari, Serbi și Români, — pe care Bulgaria și Serbia de mult își țîn ochii și ar voi s'o zmulgă dela Turcia și s'o împartă ele între ele, avînd și una și alta mulți frați acolo.

Să vede că multă lume are teamă de Turcia viitoare, și de aceea grăbesc și unii și alții a o ataca și a zmulge dela ea ceea-ce au de gînd, acum pînă e încă tot cam slabă și săracă, — căci de o mai lasă în pace vre-o zece ani, își modernizează și ea armata, pe uscat și pe apă, și atunci cu greu să va mai putea apropia cineva de ea.

O sărire a Sirbilor și Bulgarilor asupra Macedoziei, n'ar lăsa însă nepăsătoare nici pe România, căci și noi avem acolo număroși frați: pe Românii macedoneni ziși Cușo-Vlahi.

O întîmpinare.

Onorată Redacțiune!

Cetînd în foaia Dr. „Libertatea“ Nr. 28 din 20 Iunie c., darea de seamă a adunării noastre Socialiste din loc, ținută Duminică în 9 Iunie, pentru votul universal, văd în comentările Dvoastră ce faceți cu privire la vorbirile ținute, unele atacuri personale nedrepte, făcute la adresa mea și a tovarășilor mei, pentru aceea vă rog să dați loc rîndurilor ce urmează, ca să se restabilească adevărul, asupra unor lucruri și fapte, ce planează asupra mea, pe nedrept. Nu mă îndoiesc că veți face loc acestui răspuns, știindu-vă oameni de caracter care iubii adevărul și dreptatea.

În primul rînd, onorata redacțiune să miră cum de noi am atăcat pe „Domni noștri“ care nu ne-a cercetat adunarea noastră ținută pentru votul universal. Noi din punctul nostru de vedere avem tot dreptul a face acest lucru, fiindcă și partidul național român eșt și înțelegința are în program votul universal care l-a cerut în repetițe rînduri, dar care durere azi, cînd trebuie să-l ceară cu mai multă tărie, tocmai în anul acesta de lupte, mișcarea în favoarea votului universal a încetat ca prin farmec.

Tot-odată mă învinovați că în loc să fiu strigat: unde ne sunt „Domni noștri“, mai bine puteam striga, unde ne sunt tovarășii unguri și Sași care sunt Socialiști ca și noi!

La aceasta ați fost în drept a-mi face observație, și eram cel dintîi care aș fi făcut chiar ieu în plină adunare, cînd intradevăr ar fi Socialiști unguri și Sași în Orăștie, dar, durere, după cît știm, nu există altă organizație socialistă decît a noastră care ie compusă numai de Români.

Dar despre observațiunile făcute nu mai găseam tocmai de lipsă a mai stărui a răspunde, dar unde a-ți făcut o mare nedreptate de sigur nu cu rea voință, chiar din punct de vedere național, este cînd scrieți niște știri false cumcă eu aș fi fost un fel de vîndut a lui Farcas, în timpul alegerii de deputat din Orăștie, și că dacă unii tovarășii de-ai mei din organizație, nu ar fi dezertat mișelește trecînd în tabăra dușmanului votului universal, de sigur Dr. Vlad ar fi reușit în alegere. Astfel ne acuzați pe noi și'n deosebi pe mine personal, și mergeți rîndă acolo cu îndrăzneală încît ziceți c'am umblat în noaptea de alegere liber, alături de căpitanul de poliție, lucru ne-adevărat, ce pot dovedi cu martori la nevoe, că dreptatea mi o caut ne-voind să fiu hulit pe nedrept. Mai departe afirmați cumcă mi ar fi zis căpitanul de poliție în mod poruncitor în limba maghiară: Vigyáz magadra Hercoza.

Toate acestea le ziceți ca omni vorbele de sus le-ași fi declarat chiar eu Dvoastră în redacție, lucru cu totul neadevărat, pentru care sunt gata a răspunde în fața ori și cui, și în ori ce moment. Adevărul curat este acesta: c'am fost îmbliați cu bani mai mulți dintre noi ca să susținem adversalul votului universal, dar am refuzat categoric, și nu este nici unul dintr'ai noștri care să fi dat votul lui Farkas: iar cît

privește de mine, cine v-a informat, va informat greșit și de sigur nu cu intențiuni bune. În presara alegerii intradevăr că am fost pînă la 2 ore după miezul nopții în oraș, dar în cale de slujbă, ca comandant de vîrdă la pompieri. Să și fi făcut datoria mai mulți numai cum mi-am făcut-o eu, de sigur că azi deputatul Orăștiei era Dr. Vlad. Eu personal prin toată greutatea am scos pe 2 alegători români din loc, care nu sunt Socialiști, dela Transilvania unde mai mulți mîncău la papi-cașul lui Farkos. Acei doi la nevoe le pot da și numele. Iar în ziua alegerii nu am fost eu acela care am umblat ca un cal de poștă mai tot orașul unde i-am sfătuit pe toți ai noștri să dea votul lui Vlad? Toate acestea le-am făcut în uniformă de pompieri, și ca răsplătă acum sunt împreșcat cu noroi tocmai de aceia care i-am sprijinit desinteresat și în mod sincer.

Toate acestea le-am făcut, că inima mea bate după multă libertate și dreptate, care este atît de mult batjocorită în țara noastră. Nu pot avea ungerii, și dușmani poporului, atîta bani ca să mă poată cumpăra și să mă înlătore dela luptă pentru mai bine! Aceasta e adevărul curat!

Vă rog să-mi dați loc la acest răspuns, în foaia Dvoastră, că mă simt tare nedreptățit prin atacurile aduse mie și tovarășilor mei acuzați pe nedrept.

Cu toată stima

Ioan Herța I. P.
măestru zidar.

*

La această întîmpinare vom răspunde prin foale puțin. Întîi că noi n'am zis că doar și d. I. Herța ar fi dezertat însuși din tabăra noastră care lupta pentru votul universal, — numai alți alegători din organizație ori tare aproape de ea, pe care erau dator să-i rețină, și credem că-i și puteau reține dela dezertare! Care sunt, să poftescă d. Herța pe la noi, să i spunem. Pe marea obște cetitoare nu o mai interesează.

A doua: Umblarea prin oraș ca „vîrdă de pompieri“ pînă la 2 ore noaptea, încă o tilcuim mai pe larg cui dorește, cu vorba, în foaie îi dăm pace. Ne pare însă cel puțin ciudat, că numai pînă la 2 noaptea i a fost frică căpitanului de poliție de foc, — mai departe nu. De aci încolo s'a culcat liniștit și a mînat și vîrdă de pompieri să se culce acum în pace. Că-i bine.

A treia: E drept că organizație socialistă alta în Orăștie nu este, decît cea a măiestrilor și zidarilor români, — dar asta nu înseamnă că între Unguri și Sași nu sunt Socialiști, cum spui dte, ci înseamnă numai, că aceia, decît să vină în organizație cu tovarășii români, mai bine stau așa pe afară, ca membrii Adeverește și asta din nou ce am zis noi: Că aceia sunt întîi Unguri și Sași și numai apoi Socialiști! Și în mîndria lor națională, nici ca Socialiști nu să mestecă printre dvoastre! Așa să ne credeți.

A patra: D. Herța declară de neadevăr că dsa ni-ar fi spus pătania cu căpitanul de poliție. Dar îl aducem aminte: Eram după alegere și ne adunaserăm în casina română să vedem care ce date avem pentru a putea ataca alegerea cu recurs. Era de față și candidatul nostru căzut și mulți inteligenți și mai mulți frați din popor. Printre ei și fratele Herța. Acolo, în această

adunare (nu în redacția noastră, că noi nici n'am zis asta!) ni-ai declarat dta însuși întocmai acele lucruri. Întreabă numai pe cei ce au fost de față. Desigur își aduc mulți aminte de interesanta scenă.

În ziua alegerii e drept că și I. Herța s'a putat brav, ca și noi. Toți am alergat, am asudat, am ostenit, dar ce mai folosea, după ce peste noapte ni să făcuse camfor un număr de alegători, pe cari a i reținea dela dezertare ar fi fost o mare și nobilă chemare a celor ce ar fi putut-o face! Și organizația dv. credem că putea ajuta aci un pic!

Și încă ceva, pentru fratele Herța de aici și pentru zeci de alți frați de pe aiurea: între „domni“ noștri huliți în adunarea DV., vi-am putea arăta pe unii, cari dela acea luptă pentru un om al votului universal, și-au făcut pe cîțiva oameni cu cari pîn' atunci erau bine, dușmani de moarte, nu să mai cunosc, nu să mai caută, ba nici nu să mai salută! Poartă dar chiar și azi urmările acelei lupte!

Faceți Dvoastră oare tot așa cu aceia pe care i-ați văzut dezertînd din tabără, ori a doua zi i-ați iertat și i-ați primit iar cu „frățiere“, de tovarășii? Ca sa-ți dăm răspuns cu pilde vii, — poftescă frate Herța pe la noi în o zi cînd ai răgaz, și ți-om spune mai multe cu vorba, decît putem scrie.

Știri literare.

„Eroii Noștri“ Nr. 2.

Vestim cu plăcere pe iubitorii de cetiri din marea carte a neamului, din istoria Românilor, — că a eșit de sub tipar broșura a II-a din „Eroii Noștri“ interesantele cărți-cele istorice întocmite și scoase de redacția folior noastre. Cuprinde istoria Românilor, în cuvinte, icoane și poezie, dela aducerea coloniilor lui Traian: formarea noului popor român, înflorirea lui, soarta lui după ce Aurelian își retrage armatele (legiunile) din Dacia, din jos de Dunăre, șirul puvoaielor de popoare sălbatice dela Goți pîn' la Tătari. Așezarea Meghlarilor și cum au cucerit ei aceste țări. Cum trăiesc Românii cu ei la început.

E o nouă broșură de 80 pagine (fețe), foarte interesante.

La început are 14 chipuri de ale împărașilor romani, a acelor împărași, cari au u mat lui Traian în tronul Romei, pînă la Aurelian care a părăsit Dacia.

Broșura numai 30 fileri și 5 fil. de poștă. Cine ia amîndouă broșurile (1 și 2) le capătă pe amîndouă cu numai 65 fl. franco (posta plătită).

*

Noutate literară.

Harnica „Librărie Națională“ a dlui S. Bornemisa dela Orăștie, a scos de sub tipar un nou volum de nuvele și schițe: volumul „Frămîntări“ de tinerul și talentul scriitor Liviu Rebreanu. E un volum drăguț de 16 coale, aducînd 10 schițe și nuvele, care de care mai bune și atrăgătoare! Le recomandăm cu căldură iubitorilor de cetiri frumoase. Prețul 1 cor. 50 fl. și 20 fl. porto (sau 55 fl. porto recomandat!).

*

Trei monoloage.

foarte interesante și cu mult haz, a scos de sub tipar „Librăria Națională“ S. Bornemisa dela Orăștie — pe cari le recomandăm mai a es tineretului, care vrea să joace teatru. Acestea sunt: „Musca“, „Nasul“ și „Întîia scriitoare de dragoste“. Fiecare costă cîte 20 fil. și 2 fil. de una pentru porto. Cine le comandă toate trei, le capătă cu 50 fileri franco.

*

Ținem și mai departe școală confesională în Pintic.

„Uniți să fim în cugete
Uniți în Dumnezeu“.

Neamul nostru românesc de pe aceste plaiuri în decursul atîtor veacuri a avut de a să lupta în contra multor neajunsuri. Ne povestește istoria scrisă cu sînge, că între văile și dealurile îndepărtate, rășana încă zîngănitul săbiilor pentru apărarea țării și neamului — pe cînd furtani noi să descărcau din partea acelor care voiau prin uneltiri mișelești să ne răpească limba. Dar frumosul proverb „apa trece iar pietrele rămân“ s'a adevărit de atîtea ori în istoria noastră, și să adevărește și în furtunoasele zile de astăzi!

Luptat'am vărsîndu-ne de atîtea ori sîngele pentru tron și patrie, și pentru atîtea jertfe nu ceream, decît recunoașterea unor bunuri ca limba și legea. Vitregia sorții însă, totdeauna s'a descărcat asupra noastră. Și dacă în zilele noastre în așa de multe ținuturi ni-se închid școlile confesionale, apoi cu drag vestim — frumoasa faptă a bravului popor (gr.-cat.) din Pintic.

În această comună românească este școală confesională, la care cei răi nu privesc cu drag. Contrarii școlii noastre au pus la cale înființarea unei școli comunale. La o ședință comunală ce a avut loc Duminecă în 23 Ianie, s'a cerut votul reprezentanței că să se înființeze aci ori nu școală comunală? Dar ca buciumul ce răsună s'a înălțat glasul bunului părinte preot local Teodor Domșa, care în o vorbire foarte frumoasă a arătat poporului rolul adevărat al școlii comunale: magiarizarea, și cei amăgiți cu nșurările școlii comunale, au dat ascultare la cei mai mulți și cu toți „uniți în ougete și simțiri“ au hotărît, că vor ținea și mai departe școala confesională, toc-mind postul al doilea de învățător confesional, plătiți ambii din repariția comunală. Dragostea cu care părintele Domșa își conduce poporeni, a fost mare totdeauna, dar astăzi, cînd era vorba să se dărîme templul luminei confesionale, a fost la culmea chemării sale. A vorbit frumos și cu mult tact învățătorul George Chiș alias Micu, care de 30 de ani îndrumă poporul la dragoste de limbă și lege. Dintre poporeni a vorbit cu multă dragoste de neam fruntașul Mihail Arcălean.

Cinste i-se cuvine poporului care au ascultat de conducătorii sei ca să țină școală confesională.

Ca încheiere trebuie să mărturisesc, că unirea bravului popor din Pintic, cînd e vorba de lucruri naționale, e totdeauna mare.

Fiți totdeauna spre fala românismului, fiți, cînd e vorba de limbă și lege, „uniți în cugete, uniți în Dumnezeu“!

Pintic, în luna Ianie 1912.

Binevoitorul poporul.

Din America.

Felurimi de prin scrisori.

Cum ne vin multe scrisori dela cetitorii nostri din America, scoatem unele altele de prin ele fiind știri interesante și pentru cetitori dela noi.

4 vieți pentru una.

Un cetitor al nostru din Chicago ne descrie în o epistolă a sa, fapta unor criminali de acolo și ce pedeapsă i-a ajuns. Să va vedea și din asta, că legile americane, pe cît sunt mai libere ca la noi față cu cetățenii buni și de omenie, pe atît sunt mai aspre față cu răufăcătorii. Iaca întîmplarea:

Un negustor de poame a fost omorît la capătul anului trecut de 5 hoți, cari i-au ținut calea în un loc mai pustiu. Negustorul mergea cu căruța cu marfă spre oraș. O-prindu-l, un hoț l'a silit cu revolverul, să se dea jos din căruță. Nenorocitul s'a dat. Atunci alt hoț l'a lovit cu o biță în cap. El i-a căzut nainte în genunchi, rugîndu-i să-i lase viața, că are copii mici acasă pentru care ar vrea să mai trăiască. Dar alt hoț îl lovi cu o biță în dinți de-i băgă dinții în grumazi, altul îi îndesă bița pe gît, altul îi tăie gîtul cu un cuțit și așa îl omorîră în chip sălbatec. Apoi merseră ei în tîrg și vîndură marfa lui. Pe urmă hai să-i vîndă și trăsura cu caii. Aci le a fost perirez: Au cerut așa puțin pe cai și pe trăsura, că omul căruia o îmbarcă, văzu îndată că acestea s'încruri de furat. Dete știre poliției care veni și-i prinse.

Tribunalul i-a descoperit repede și i a dat judecătii: *pe 4 din ei i-a osîndit la moarte prin streang*, și numai pe unul, fiind prea tiner, l'a iertat de moarte, dîndu-i robie pe viață!

Adecă: *4 vieți pentru una!* Iacă o asprime care trebuie să pună pe gînd pe mișei în America.

La noi așa ceva nu să putea. Judecătoria la noi ar fi zis: Nu știu din a cui mîndă a murit, fiecare a dat în el, e vinovat de „vătămare trupească grea“, îi închid pe 10—15—20 ani. „Paragraful american însă, zice trimitătorul știrii noastre, cere patru vieți pentru una și nu cunoaște îndurarea!

Singura lor mîngăere.

Un cetitor din Girard (Ohio) ne scrie printre altele:

„Soartea noastră pe aici e tare schimbătoare. Dacă bietul Român își perde lucrul, trebuie să plece mai departe spre alt oraș. Așa și fratele meu N. N. îmi scrie din Donora, să-i trimit eu de aici foile mele, că acelea le sunt singura lor mîngăere... Zice că sunt acolo foarte mulți Români, mai cu samă Bănățeni; să adună cîte 15—20 cînd sosește „Libertatea“ și toți o celesc, că le pare că le-a sosit un

frate iubit de acasă și le aduce vești de cari sunt așa setoase sufletele lor“!!.

„Biruința“.

În Waaren (Ohio) încă s'a pus de curînd temelii unei Societăți de ajutorare românești, numită „Biruința“, ca sora cea mai tineră a celorlalte societăți ce fac parte din „Uniunea Societăților Române“. Are deja 60 membri. Dar avînd în vedere numărul mare al Românilor aflători aci, ar putea fi mult mai mulți.

Dăm și noi de nou statul tuturor fraților nostri aflători acolo, să nu pregete a intra ca membri în Societatea lor locală, făcîndu-i cu puțință a ajunge repede la înflorire, nu pentru binele ei ca Societate, ci pentru binele lor, al membrilor. Căci cu cît vor fi membri mai mulți, cu atît să pot răvârșa mai bine darurile acestor societăți asupra celor ajunși a avea lipsă de binefacerile lor.

Și nu numai cei din Waaren, să între în tineră lor societate „Biruința“, ci toți de pretut ndenea, în societățile din partea locului lor.

Chiar cei ce plecați încă de acasă spre America, — să plecați deja de aci hotărîți a intra acolo în societatea cea mai apropiată, — căci în acest fel vă asigurați în chipul cel mai cuminte viitorul pentru întîmplare de boală, de nenorocire ori chiar de moarte. Și taxele (plățile) nici nu s'au mari ca la societățile streine.

O greșală...

Și acum un lucru pentru noi neplăcut. Preotul I. P o d e a, care a stat în America mai mult timp, întorcîndu-se pe la începutul anului acestuia acasă, a crezut de cuvîntă a publica în „Telegraful Român“ din Sibiu un șir de articli despre stările din America și în acel articli vorbește pe multe locuri foarte aspru, cu colorii negre, pline de dispreț, aproape cu ură, despre cea mai mare parte a poporului nostru ajuns în acea pribegie. Prin articlii sel, părintele P o d e a a stîrnit o furtună de nemulțumire între muncitorii români americani, și foala societăților acelor muncitori, „America“, de luni de zile urmează a răspunde articliilor dlui P o d e a și a respinge ocările ce li-se fac.

Ținem și noi că a fost o greșală că „Telegraful“ a publicat acel articli, despre cari să vedea din nainte că vor durea pe mulțime de credincioși duși la America. Dl I. N. Șufană, fruntaș în parochia Harbor (Ind.) ne-a trimis nouă spre publicare o întîmplare la acel articli. Înzadar cerem să se trimită răspunsul la foala care a publicat atacurile, oamenii ne cer publicarea în „Libertatea“, ca fiind „Libertatea“ mai mult celtită și acolo în America, ca și pe aci acasă.

De data asta, și numai de data asta, publicăm întîmplarea dlui Șufană, dar în vîltor nu făgăduim s'o mai facem, căci noi ținem foala noastră departe de ori-ce hărțuiri personale, care numai invennează pe cetitori, iar noi voim să edificăm și să înflorăm

sufletele în el, nu să le amărîm, nu publicăm atacuri, nu ni-se cere pe drept să publicăm nici pînsuri la acelea. Iaca acum pînarea din vorbă:

Cu inima senină a unui creștin bun vă rog sa publicați următoarele șire:

Este un an de cînd preotul P o d e a a părăsit America. Încă cît a fost aici, n'am auzit de el nici cel mai mic cuvînt de cercere asupra faptelor și isprăvii noastre. Ajuns acasă însă, să vede, vîndînd după „meritele“ mai ales după brîu roșu, a crezut că acestea așa și-le poate câștiga dacă să arată grozav! În scop a scris un șir lung de nevăzuri în foisoara „Telegrafului român“ despre Români din America. Precum nu este pădure fără câturi așa și între Români în America sunt și uscături. Părinte P o d e a însă uor a tras dunga pe toți, restringînd toată vrednicia noastră la: murdari, semidocproști, țigani, șarlatani și alte multe!

Păi, cum să nu fim murdari dacă toată ziua lucrăm în cea neagră murdărie?

Oare acasă, casa țaranului e curată ca a domnului? Nu! În același lucru și în America.

Nu putem fi mai înțelepți cum suntem, pentru că nu are școală iar aici nici un fel de școală pentru noi. Dar în schimb din toată prostia noastră am făcut vre o societăți române și 15 parohii. Nu avem noi și mulțime de biblioteci și casine, iar gazetele de acasă curg binisor... Pentru toate astea pînă. P o d e a cu o singură trăsătură ne numește „semidocți proști“.

Că beau Români în America este aceeași boală de care pătimim și acasă, nu este ceva nou pe care rîul nostru românesc; asemenea luxul și imoralitatea. Toate acestea sunt păcatele timpului în care trăim și sunt generale, nu s'au ceva deosebit a Românilor din America.

Acuzele ce să aduc „Uniunii“ ziarului ei „America“, sunt și ele nedrepte. Dacă avem și noi Români o organizație aci, și dacă și pe aci acum ne mai știe lumea că viș și suntem din porodița Romanilor și dacă Românii americani s'au mare naționalist, este vrednic „Uniunii“ și a ziarului ei. Că a fost greșeli în jurnalul acestora, este mirare, oamenii cumînți în greșeli, d'apoi noi niște proști, țigani și murdari.

Dacă ziarul Uniunii a scris cîte vînte necuviincioase în coloane sale, nu mai puțin s'a făcut același lucru la ziarul „Românul“ care e condus de un gazetar consacrat pe care pînă. P o d e a îl încarcă laude. Munca noastră a muncitorilor din America pînă azi este în moasă și dacă un om nepărtinitor ne-ar cerceta și ar vede-o, cred că rămlinea tare multămit. Cele scrie de preotul P o d e a sunt neadevăruri mărite cu scop de a se face înresant, mult știutor, cap lumii, vrednic de un brîu roșu... ceea ce a și ajuns a avea. Destul de rău că pe altă cale, a vredniciei adevărate, n'a putut câștiga acest lucru așa de scump lui...

O mare greșală asta din partea celor puși la cîrmă trebilor bisericilor pe de-asaupra, a fost napoiat la cîhuliți în mod nemai pomenit! Dacă suntem așa cum ne descrie preotul

Podea, ce mai caută între noi? Dacă suntem numai un putregai cum ne descrie, cum vine să și mai poarte frumosul chip printre noi și să se mai atingă cu acest putregai? Nu erau buzunarele destul de umflute când s'a reîntors acasă cu brău vinat, și crede că va izbînti o mai bine acum cu franza roșie?

Scopul acestor rădăcini este, on. redacțiune, să ne plîngem contra neadevărurilor scrise cu atîta ușurință din partea preotului Podea, despre atîtea zăci de mii de Români înstrăinați, și tot odată a aduce la cunoștința celor chemați, că prin trimiterea părintelui Podea napoi la cei halți de el, s'a dat o palmă poporului din America, care acum să revoltă tare contra acestui om, prea puțin Părinte! Dacă nu se va retrage preotul Podea din partea Conzistoralului, vor fi urari tulburări aici în popor. Să va a junge acolo, că Bisericele și parohiile noastre, să vor închina României ceace ar însemna ceva pentru Metropolia din Ardeal.

În curînd să vor vedea urmările acestor nesocotințe. Pentru că a batjocni pe 150 de mii Români și a veni apoi și a aștepta ca ei să și se închine, e un lucru rău care nici niște „proști” și „semidocti” ca noi, nu-l pot mistui!

I. M. Șufană,

controlor al Ununei. V.-Președinte al Parohiei gr-or. din Indiana Harbor și secretar al Soc. „Transilvania”.

Cum să abonează

„Libertatea”

cu adăusele sale: „Foia Interesantă” și „Bobârncii”

Prețul foii „Libertatea” cu toate 3 adăusele ei este pentru cărturarii 10 cor. pe an, 5 cor. pe 1/2 an.

Economilor

o dăm cu următoarele prețuri scăzute:

„Libertatea” cu „Foia Interesantă” împreună,

numai 5 cor. pe an!

sau 2 cor. 50 fl. pe jumătate de an!

Foia de glume „Bobârncii” să trimită numai economilor ce ocer și plătesc pentru ea 1 cor. pe an pe de-asupra. Economii cari vreau să le aibă dară toate 3 foile, trimit 6 cor. pe an.

Și mai ieftine

să dau celor cari cer cel puțin 5 rînduri de foi pe-o adresă: Acestea să dau: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” numai 4 cor. 40 fl. (adeacă cu 5 rînduri de foi, pentru 5 abonati, cu 22 cor. pe an, sau 11 cor. pe jumătate de an) Său cîte 5 cor. de cu foia de glume cu tot.

„Foia Interesantă”, singură:

„Foia Interesantă” pentru tineret, feciori și fete, trimitem și fără „Libertatea”, și anume:

Dacă ni se cer cel puțin 5 „Foi Interesante”, la un loc pe o adresă, merg osebite pe adresa cui le-a cerut, trimițînd 5 cor. pe an sau 2 cor. 50 fl. pe jumătate de an pentru ele.

Cel ce cer însă numai 2—3 „Foițe” singure, aceia să se alătore cu bănușii lor la un cetitor care are „Libertatea” și le vom trimite

foile lor în „Libertatea” lui, avînd el a și-o duce dela el.

Binevoitorii „Libertății” să se si-lească a cîștiga cît mai mulți abonati la „Foia Interesantă” cea atît de bună pentru trezirea dragostei de cetit în tineret și atît de ieftină.

Fiecare abonat al „Libertății” să și țină de vrednicia sa, să aibă frică una ori două Foite abonate pentru unul ori doi cetitori din vecini. Face prin asta o slujbă de laudă neamului, culturii românești!

NOUȚĂȚI

Turnee artistice. Bursierii Societății noastre de teatru, dnii Ștefan Mărcuș și Ionel Crișan, însoțiți de dșoarele Aurora de Barbu și M. Cocorescu, — vestesc că vor merge în lunile acestea de vară prin toate orașele mai bogate în Români, dînd un șir de îngrijite Concerte.

Vor concerta:

La Arad în 2 Iulie n.

» Timișoara în 4 Iulie n.

» Brad în 7 Iulie n.

» Orade în 9 Iulie n.

» Lăpușul ung. 12 Iulie n.

» Bistrița în 14 Iulie n.

» Dej în 16 Iulie n.

» Cluj în 18 Iulie n.

» Abrud în 20 Iulie n.

» Orăștie în 21 Iulie n.

» Brașov 23 Iulie n.

» Făgăraș în 26 Iulie n.

» Seliște în 28 Iulie n.

» Lugoj în 30 Iulie n.

Iar în August în alt rînd de orașe.

Fie bine veniți și cu drag primiți peste tot locul acești dragi soli ai artei și cîntării românești.

— Aproape în același timp, dar prin alte părți, — va face un turneu artistic dl A. P. Bănușiu, directorul artistic al Societății Fondului de teatru, însoțit de dșoara M. Dima (Brașov) și încă vre-o putere artistică.

Vor fi cu drag văzuți.

Vlaicu — izbutitor și printre streini.

Cu bucurie vestim următoarele: Intrecerea de mașini zburătoare de care am scris și noi că să va ținea lungă Viena, după expoziția mașinilor de zburat, — s'a început Marți în 25 Iulie. Au luat parte la Intrecere vre-o 30 de zburători streini, Francezi, Nemezi, Englezi, Americani și dintre Români iubitul nostru Aurel Vlaicu.

Un punct însemnat al acestei Intreceri care să arate vrednicia mașinilor, a fost și următorul: Care mașină va putea arunca mai aproape de o țintă oarecare, de acolo din înălțime, o bombă asupra unui punct înainte dat? (Asta ar fi să închipue, că în războiu duoi bombe sus cu mașina ca să le arunci de pildă asupra unui batalion de inimiți ce i vazi colo ori colo stînd grămadă ca rezervă, ori așa ceva. Și să se vadă care mașină te ajută mai bine să arunci asupra lor bombe ducătoare de po-

top? Său vrei să acunci bombe pe o casarmă inimică, etc).

Și din cîți zburători și au cercat norocul eu aruncarea bombei de pe mașinile lor, dl Aurel Vlaicu a nimerit mai bine de pe mașina sa! Că a putut-o domoli bine bine, până a aruncat bomba, apoi s'a repezit mai departe în zbor ca o săgeată! Bomba dsale a căzut la numai 29 metri departe de ținta ce li-s'a dat! Iar după dsa venea un Englez, care a nimerit la 34 metri departe, ceialalți toți și-au risipit gloanțele mult mai departe!

Așa apoi dl Vlaicu a ieșit cel dintîi la aruncarea de bombă de pe mașină, ceea-ce îi mărește mult prețul și însemnătatea mașinei!

Să va mai lua la Intrecere pe aceea, că: cine să poate ridica mai curînd de pe pămînt (unele mașini prînd a să urca numai după ce au fugit pe pămînt, pe rotile, 50—60 metri pentru a și lua avînt, — a dlui Vlaicu după 15—20 metri de fugă pe jos începe a să înălța ca un vultur, lin, ușor, maestos!) Apoi pe aceea, că: cine să poate învîrta în cerc maimic, și: cine să coboară mai sigur jos unde vrea, și mai lin? Și are nădejde că și în privințele acestea mașina dsale să va vadă de cea mai bună! Să ne trăiască!

Un ofițer pușcat de sentinelă. Din Cîmpina (România) se știe, că Duminică seara la oarele 9:45 minute, sublocotenentul (lăitnant) Glodeanu, comandatul vardei închisoarei Măleia, a fost împușcat în piept de sentinelă, pe cînd făcea inspecție.

Nefericitul ofițer a mai putut face cîțiva pași, după care a căzut mort.

Din cercetarea făcută la personalul închisoarei, s'au vădit următoarele:

Duminică seara la oarele 9:45 sublocotenentul Glodeanu, pe cînd inspecta sentinelele, ajungînd la postul Nr. 3, unde se afla de sentinelă soldatul Ion Dumitru, acesta l-a oprit cerîndu-i parola (cuvîntul de recunoaștere). Neprimînd însă nici un răspuns, și ca și cum ar fi voit să glumească cu soldatul, sublocot. Glodeanu făcu felurite mișcări în fața lui, voînd a pune mîna pe arma lui și să treacă înainte. În acest timp soldatul a descărcat arma. Glonțul a pătruns peptul sublocotenentului în partea stîngă, eșîndu-i prin spate. Făcînd încă vre-o 7—8 pași, el a căzut cu fața la pămînt, fără a scoate vre-un cuvînt, sîngele podidîndu-l pe nas și gură.

Convocare. On. membri ai despărțămîntului VIII. Deva al „Asociațiunii”, precum și toți binevoitorii și s'priginitorii culturii poporului nostru, sunt poștiți să ia parte la adunarea cercuală, care să va ținea la 14 Iulie n. 1912, la orele 10 din zi în biserica gr. or. rom.

din Nevoies, pe lungă următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțămîntului. 2. Raportul comitetului prin notarul despărțămîntului. 3. Disertațiunea dlui Dr. Eugen Tătar: „Cum să-ți aperi dreptul”, — și celelalte puncte oficioase prescise.

Din ședința comitetului cercual ținută în Deva la 14 Iunie n. 1912.

Dr. Ioan Dobre, Dr. Eugen Tătar,
director. notar.

Cununie. Dșoara Ileana Zomborean din Vălcani și dl Dr. Ioan Demian, avocat în Sîmniclăușulmare, vestesc sărbarea cununiei lor religioase, ce să va ținea la 30 Iunie n. în biserica română gr.-or. din Vălcani. — Trimitem sincere felicitări.

O nenorocire pe cîmpul de tragere. Sîmbăta trecută s-au făcut exerciții cu trageri de mitralieze (mașini de pușcat) pe cîmpul de tragere din Râmnicul Sărat (România). Soldatul Petre Baciuc avînd însărcinarea de a aduna cartușele (patroanele goale) și neavizînd la timp pe pe ochitor a oprit tragerea, a trecut în fața mitraliezei, care în acea clipă era încă în lucrare. Trei gloanțe de manevră l-au lovit în latură dreaptă, brațul, antebrațul și piciorul drept zvrîlîndu-l la o depărtare de 1 m. și jumătate. Nenorocitul soldat a fost ridicat, legat de un medic militar și dus la spital, între viață și moarte.

Femea — soldat. Un ziar din Constantinopol, a publicat zilele acestea următoarele: Faptul ce povestim n'a fost stîrnit de dragoste de patrie, de vre-o dragoste pentru vre-un țînar sau de dorința unei flăcărări. O tîneră Grecoaică s'a făcut soldat turc, din dragostea cătră familia ei! Femeea aceasta era cea mai tînră fată a unor părinți modești, dintr'o depărtată provincie a Turciei. Nenorocirea a vrut ca fratele ei, care era și țînătorul familiei, să fie luat în armată. Ca să și scape fratele, fata s'a hotărît să se ducă ea în locul lui. Zis și făcut. Iși îmbracă haine bărbătești și se duse în locul fratelui, într'un regiment, care a avut însărcinarea de a urmări bandele din Macedonia. Șapte luni, tînră fată s'a luptat cu bandele prin munții Macedoniei, fără a da cuiva de bănuț. În cele din urmă îmbolnăvîndu-se, a fost trimisă la spital. În clipa cînd doctorul voia s'o cerceteze, tînră soldată ceru să vie un preot, căruia i se destăinuă.

Faptul a făcut mare uimire printre personalul spitalului și n'a întîrziat să se răspîndească. Șefchet-pașa, ministrul de războiu, aflînd această, a raportat cazul Sultanelui (Împăratului), care nu numai că a scutit pe fratele fetei de serviciul militar, dar a și făcut o penzie părinților ei.

Lupta dela Custozza, care rămâne o vecinică pomenire de glorie a soldatului român dela noi, — a fost sărbătoare și ăstăzi în cetatea dela Alba Iulia cu frumoase parăzi militare și producții ostășești. Vom aduce un raport în numărul viitor.

Aminarea adunării Despărțământului Brad al „Asociațiunii”. După ce dl Z. Bârsan nu-și ține turneul de teatru plănuț, s'a aminat și adunarea despărțământului Brad, ce era să se țină deodată cu producțiunea teatrală a dlui Bârsan. Adunarea va fi Duminică, în 7 Iulie n. la 4 oare p. m. într-o sală a gimnaziului din Brad. Tot în ziua aceea va fi în Brad seara și concertul Mărcuș-Crișan.

Vor fi bine văzuți toți spriginiții culturii românești.

Petreckeri.

— Comitetul filial pentru Fondul de teatru român al cercului Baia-mare, dimpreună cu tinerimea din Baia-mare și jur, aranjează Petrecerea de vară împreună cu Representație teatrală în 14 Iulie n. în comuna Mocira (Láposhidegkút) la locuința dlui Gavril Barbu, propr. Să va preda piesa: „Dela Nord la Sud” comedia într-un act, localizată de Z. Bârsan, prin persoanele: Nicolae Drăgan, Rozica Berindan, Iuliu Lupan, Ioan Tampa.

— Tinerimea română din Dobra invită la Producțiunea teatrală împreună cu joc ce o va aranja Vineri, în 29 Iunie st. v. (la St. Petru) în pavilionul hotelului „Husariu”, — din inițiativa zelosului tiner Nicolae N. Fântână, președintele comitetului arangiator. — Venitul curat e destinat pentru fondul ziariștilor români. În pauză să vor juca jocurile: „Călușerul” și „Bătuta”. Vătav: Nicolae N. Fântână.

La numărul trecut am alăturat mandate postale (bulletine de trimis banii).

Rugăm a grăbi cu trimiterea plății (abonamentului) pentru foi pe jumătatea a două a anului. Cei ce au și ceva restanță pe jumătatea întâie, să ni-o trimită și pe aceea.

Cei cari ași plătit pe anul întreg înainte, dați, vă rugăm, mandatul (boleța de trimis bani) la alt vecin careva, să trimită și el după foaie.

Vă rugăm răspândiți aceste foi populare în comune, căci lucru de folos faceți prin asta în lupta neamului!

Prilegiu bun au acum cetitorii doritorii de a-și cumpăra cărți alese: trimițând banii pentru foi cu boletele ce le-am aflat alăturate la numărul trecut, să pună și prețul unei ori mai multor cărți literare, — și noi le cumpărăm dela „Librăria Națională” de aici și le trimitem.

Manevrele împărătești, în Ungaria vor avea loc ăstăzi între Hodmezövásárhely și Mezöhegyes. Vor lua parte copul de armată VII de Timișoara și XII. cel ardelenesc.

Manevrele vor fi conduse de Principele de coroană Francisc Ferdinand cu care mai vin și 4 arhiduci. Vor lua parte și 2 baloane și 10 mașini de zburat.

Advocat nou. Dl Dr. Iosif Boila, dfin D.-St.-Mărtin, a depus la Tirgul-Murășului cu succes foarte bun cenzura de avocat.

Foarte interesante sunt spicuirile istorice din povestea neamului, pe care le află cetitorii noștri în „Foaia Interesantă” și în cărțile „Eroii Noștri”. Rugăm răspândiți acea foaie între cetitorii din comună, că multe pot învăța din ea. Cum o pot avea numai acea foaie deosebit, vezi îndrumările în chemarea la abonament (naintea noutăților).

Cărți aprobate. Ministrul a aprobat în ultimele lor ediții manualele de I. Vuia și anume: *Abcdarul ilustrat* sub nr. 130246/1911, *Abcdarul sunetelor* vii sub Nr. 42696/1912, *Cetirea, clasa 2.* Nr. 11585/1912, *Limba română* Nr. 5996/1912, *Cetirea cl. 3 și 4* în ediția V. și VI., Nr. 16334. Sub opreliște este numai ed. III. dela 1908. *Cetirea cl. 5 și 6* e sub aprobare. *Maghiara* Nr. 144621/1911 *Geografia și Constituția* Nr. 95581/1911, *Aritmetica* Nr. 4119/1911 *Geometria* Nr. 13171/1911, *Fizica* Nr. 148279/1911. *Economia* Nr. 10498/1912, *Naturala* e sub aprobare.

Caransebeș, 25 Iunie 1912.

(620) 1—3

I. Vuia.

Prelegeri populare în cercul Sebeșului-săsesc.

Despărțământul VI. Sebeș al „Asociațiunii” aranjează în vara aceasta 12 prelegeri populare, în următoarele locuri, cu următorii prelegători și teme.

În *Daia* să va ținea prelegere populară la 30 Iunie st. n. despre: Cauzele sărăciei poporului și despre meserii, prin dnii Alex. Davlea și Eugen P. Păcurar.

În *Răchita* să va ținea prelegere populară în 7 Iulie n. despre: Rolul mărginenilor și valorizarea poamelor, prin dnii Ioan Băilă și Teodor Trifa.

În *Sebeș* să va ținea prelegere populară în 12 Iulie n. despre: Igienă și despre socialism, prin dnii Nic. Todea și Ioan Băilă.

În *Sebeșel* să va ținea prelegere populară în 14 Iulie n. despre: Cultivarea și valorizarea pomilor și despre sărbătoare, prin dnii Ambr. Tătar și Dr. Seb. Stanca.

În *Căpâlna* să va ținea prelegere populară în 21 Iulie n. despre: Rolul mărginenilor și despre alcoolism, prin dnii Ioan Băilă și Vasile Mateiu.

În *Cioara* să va ținea prelegeri populare în 28 Iulie n., — despre asigurări și imbirea de neam și lege: prin dnii Iosif Goia și Vasile Zărenghea.

În *Deal* să va ținea prelegere populară în 4 August n. despre: valorizarea poamelor și despre învățătură, prin dnii Ambr. Tătar și Dr. Seb. Stanca.

În *Șibișeni* să va ținea prelegere populară în 11 August n. despre: iubirea de neam și lege și despre școală, prin dnii Vas. Zărenghea și Ioan Pavel.

În *Pianul de sus* să va ținea prelegere populară în 18 Aug. n. despre: Cauzele sărăciei poporului, certe, etc. și despre cartea fondnară, prin dnii Teodor Trifa și Iosif Goia.

În *Lanorăm* să va ținea prelegere populară în 25 Aug. n. despre: asigurări și despre viața lui Isus (schiopicon), prin dnii Iosif Goia și Dr. Seb. Stanca.

În *Laz* să va ținea prelegere populară în 1 Sept. n. despre: Cauzele sărăciei poporului, lux, etc. și despre legea Comunală, prin dnii Alex. Duvlea și Nich. Luculeț.

În *Tărtăria* să va ținea prelegere populară în 8 Sept. n. despre: Alcoolism și despre școală, prin dnii Const. Oancea și Ioan Pavel.

Prelegerile vor fi conduse și prezidate de dnii Gheorge Tătar, Ioan Băilă, Dr. Sebast. Stanca, Dr. Nic. Stanca, Dr. Nic. Lazar și protopop Sergiu Medean, — pe rând, fiecare în alt loc.

Indemnăm poporul a cerceta cu toții, mari și mici, aceste prelegeri, dela care să vor alege cu cunoștințe folositoare.

O lămurire.

Onorată Redacțiune!

Binevoiti a da loc în prețuitul Dvoastră ziar la următoarele: Joi în 13 Iunie n. l. c. am plecat de acasă pe la orele 6 d. a. la o parte de pădure ce o avem în apropierea băilor societății „12 apostoli” din Ruda, pentru a face acolo o cercetare, căci mi se spusese că tocmai atunci s'a și dus un anumit om, Login Moț, cu carul după lemne acolo. M'am dus să văd, și cercetând, de fapt l'am aflat de numitul tocmai încărcând carul, și după ce am schimbat cu el câteva vorbe, am plecat napoi spre casă pela oarele 8½ oare seara. Venind pe o cale de car ce duce la pădurea aceea, mă pomenesc deodată că cineva mă prinde țapăn pe dindărăpt peste mijloc. Eu încerc să mă apăr, însă cum îmi prinsese brațele, nu aveam nici o putere să mă apăr, și strigând după ajutor, mă pomenesc că mai sosesc 3 inși și mă prind și mă întimplina cu cuvintele: „tu hoț, tu vinit să furi aur?” Și îndată mă caută că ce am la mine, și îmi iau portmoneul (bughilarul) și cutia pentru tuțun, și niște cheițe dela cassa Sf. bisericii la care sunt episcop, și apoi mă apucă doi dintre ei de mână, și unul înainte unul îndărăpt, mă coboră până la drumul ce duce sus la băile lor, și dacă sosesc cu mine acolo, să apucă și mă bat bine! În urmă m'au stropit pe față și pe vestiminte ca un fel de farfă, și apoi m'au lăsat.

Toste acestea le-au săvârșit un inginer și niște hutmani, oameni cu cultură, și apoi în urmă s'au pus și au publicat în foaia „Zărand” din Brad, că eu aș fi îndemnat pe oficiali și pe băleși și cu gralu viu și în scris, ca să fure aur, — cece nu e adevărat, și resping dela mine astfel de hulă păcătoasă și o declar de un neadevăr criminal!

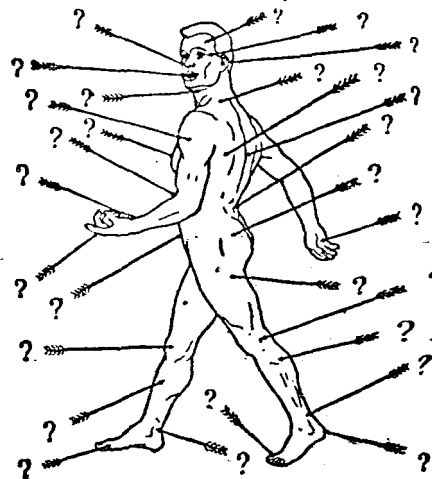
Acestea pentru orientarea publicului cetitor. Incit pentru vătămarea mea trupescă, am predat cauza dlui Dr. Ioan Papp avocat, Brad, iar pentru neadevărurile scornite, voi face proces de presă foil ce m'a calomniat și autorului după ce'l voi afla.

Crisclor, 24 Iunie 1912.

Ioan Faur
inv. pens.

Te sargetează?

(340) (Al dureri?) 21—23

I. Fluidul Elza a lui Feller.

e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile repede și sigur, vindecă: reumă (spurc), slăbicie de nervi, junghieri în coaste, influență, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeață, durere de ochi, migrenă și multe nepomerite aci! Fluidul Elza a lui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de pept și gît și morburii din curen. ori răceală, adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”, 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5 franco, II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mână alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețeață, rigăeli, haemoiroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa.

Eugen V. Feller, apotecar.
Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab).

DELA

„SECȚIA INDUSTRIALĂ”

a „Reuniunii Economice” din Orăștie.

Biroul de plasare:

Să caută:

- 1 învățăcel de morar;
- 1 învățăcel de zugrav;
- 2 cafe de rotar;
- 1 calfă, 1 învățăcel de pantofar

Să imbie:

- 1 calfă de lăcătuș.

Măestru curelar,

pregătind hamuri, dela cele mai simple până la cele mai de lux, apoi șele de piele, șezuturi de trăsuri și tot ce să ține de măestria asta, — recomandăm proprietarilor de trăsuri din loc și jur. E măestru solid, lucrează bine și frumos!

Primește și tot felul de *reparaturi* de hamuri, șeue, șezuturi de trăsuri și altele.

Adresați-vă la: *Ioan Comă*, măestru curelar în Orăștie, în piață, lângă prăvălia dlui Ion Lăzăroiu.

Concurs.

Pentru edificarea școlii grațiat. din Velcher (M. zó Velker) protopopiatul Pogărelei, se ecrie concurs de licitațiune minundenă, ce se va ține în 16 Iulie a. c. st. nou, la 10 ore înainte de amiază.

Doritorii concurenți sunt datorii a depune 10% cu vadin înainte de începerea licitațiunii minundenă, dela suma ofertului lor, în bani gata ori în hirtii de valoare austro-ungară.

Senatul școlastic și rezervă dreptul de a alege dintre întreprinzători pe acela, — care ar prezenta garanție mai mare și s'ar vedea mai capace fără de a ina în considerațiune pe cel mai ieftin licitant, ori se va alia cu un întreprinzător de încredere, care va da senatului școlastic garanța cerută.

Planul, preliminarul, contractul

și condițiile de licitare, se pot vedea în cancelaria parochială din Velcheriu înainte de licitare în ori ce timp.

Velcheriu 24 Iunie 1912

(621) 1-3 Oficiul parochial gr.-cat. al Velcheriului.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **conducător** la însoțirea de consum „Minerva” din Cincul-mare (Nagy-sink) cett. Târnava-mare.

Emolumentele se stabilesc prin învoială, având concurenții să și le precizeze în petiția de concurs până în 15 Iulie a. c.

La ocuparea postului de conducător să cere a să depune și cautiune, conform statutelor.

Informațiuni mai de aproape se dau la cerere dela biroul însoțirii „Minerva”.

(615) 1-1 **Directiunea.**

Arător de arîdat.

În »Rompos« (hotarul Orăștiei) să află $7\frac{1}{2}$ jugăre pământ arător de dat cu arîndă. Informațiuni la

Adam Cristea

(618) 1-1 Orăștie, str. Berilului 1

DESCHIDEREA Hotelului „CENTRAL”.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că **Sâmbătă** în 29 Iunie n. 1912 voi

deschide hotelul „Central” arendat de mine, cu cafe-neaua și prînzitorul.

În sara de deschidere va concerta muzica militară a Regtului de Inf. Nr. 64.

Promițînd on. public mîncări și beuturi gustoase, precum și serviciu prompt, rog sprijinul binevoitor.

Orăștie, 25 Iun. 1912.

Cu stimă

Gavril Schulmeister
hoteller.

Stîngini de vîndut,

crepați și necrepați, de stejar! — Prețul în pădure: cei crepați 18 cor., și cei necrepați 16 cor., stîngini (4 metri cubici). Fiind drumul foarte bun, să recomandă cu deosebire celor din apropiere, transportîndu-i cu carăle proprii; de altcum și gara să află în hotarul comunei „Mikeszásza”.

Petru Nemeșiu, Inv.
Cstesoholdvllág.
u. p. Mikeszásza.
(Alsófehér megye)

(619) 1-3

Comis. Caut loc într’o prăvălie românească mixtă. — Vorbesc limba română și maghiară.

(698) 2-3 **Vasile Chita**
comis.
Sărăfalva (Torontál m.)

Mașină de treierat

cu Gepel mînată cu 2 cai, în stare foarte bună, sistemul cel mai nou, abia 2 ani folosită, este de vînzare la:

Danil Panfilie
(-) 2 6 Szászsebes st. Mare Nr. 21

VINURI vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világcs), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai **vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.**

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rizling 70 fil.,

Roșu 92 fileri.

Siller 62 fill.

Carbenet 100 fileri.

Vin u din 1911: 54—56 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 1-60

Rachie de comină, specialit. „2”

Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expunează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă.

Vase imprumutez pe timp de 2 luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,

proprietar de vii.

(473) Világos, (Arad m.) 17-25

Sfat și ajutor!

Celor ce suferă de ardere de stomac, pedeci de mistnire, infundare, și de boalele legate de acestea, le aduc lecuire

PICĂTURILE de stomac

a lui **BRÁDY**

nainte

Picăturile „Mariazell”.

Să află în apotece. 0 sticlă 1.60, cor., încă 90 fil., 6 sticle cor. 5.80; 3 sticle mari cor. 5.30. Bani trimiși înainte ori cu ramburs.

Apoteca C. Brády la „Regele Ungar”,

Wien

I. Fleischmarkt 2., Depot. 5-

Fiiți atenți la marca de scutire care reprezintă pe Sf. Maria dela Mariazell, pe pachetarea roșie și subscrierea ca pe chipul de alături. Imitațiile să se respingă.

(503) 9-25.

Cele mai bune călcîie de gumii sunt călcîiele:

(588) 6-0

Mărgăritarul dintre toate cafele de cereale — este **Cafeaua de seară Perlă alui FRANCK.**

Fiecare înghițitură din ceașcă adeverește superioritatea acestei calități foarte fine!

La fiecare cafea de cereale se cuvine însă o mică porție de **Veritabil „FRANCK”**: Adaus la cafea,

pentru a produce un gust complet, o culoare frumoasă și poftitoare. — Ambele sorturi să găsească de vînzare în fiecare magazin cu coloniale.

(614) 1-10

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese în sumă de 800 coroane, aprobat de Măritul Constoriu archidieceșan sub Nr. 120/1911 Ept. să publică prin aceasta licitație pentru darea în întreprindere a adaptării și reedificării școlii gr. ort. române din comuna Binținț protopresbiteratul Orăștiei.

Ceice vor să ia această lucrare în întreprindere au a-și trimite ofertul lor sau înscris sau a se prezenta în persoană în ziua de 24 Iuni st. v. (7 Iulie n.) 1912 în care zi se va ținea și licitațiunea în comuna Binținț la 2 ore p. m. Ofertele au a se adresa oficiului parochial gr. ort. din Binținț poșta ultimă Szászváros împreună cu vadiu de 10%. În loc de bani număroși pot să fie și hirtii de valoare acceptabile de valabile.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiile se pot vedea la oficiul parochial gr. ort. Ofertele au să conțină declarațiunea, că ofertul cunoaște condițiile de licitare și că se supune necondițional aceloră.

Comitetul își rezervă dreptul de a angala pe acești întreprinzătorii dintre reflectanți, în care va avea mai multă încredere.

Reflectanți nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese dela comitet pentru ascernerea ofertului lor sau pentru câștigarea informațiunilor mai de aproape la fața locului.

Bințințiu, la 10/23 Iunie 1912.

Comitetul parochial gr. ort.

Ioan Botean
paroch, președinte.

Nr. 389/912 vidi:

(616) 1-1

Vasile Domșa
protopresbiter.

== Serviciu prompt și conștientios. ==

Prima fabrică transilvană

ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și

lăcătușerie de artă și construcție,
instalată cu putere electrică.

E. PURECE

Sibiu — Nagyszeben.

Strada Faurului 19 (Sehmidgasse)

(617) 1-20

== Catalog de preț gratis și franco. ==

PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; cement de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și țesetură de Bacula; împletituri de sîrmă: hirtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare; (540) tînicesea neagră și tînecuită. 12-20.

Să găsească la firma:

CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.

Un preot dela sate vădov
fără copii caută de

bucătăreasă

pe timp mai îndelungat o femeie țarancă, necăsătorită sau văduvă, fără copii. — Să cere femeie sub 40 ani, cu purtare cinstită și să știe fierbe. — Adresa la administrația foii „Liberlatea“.

(607) 2-3

Caut unul sau doi învățăcei la meseria de făurit.

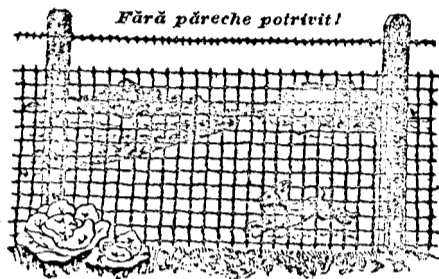
Gauger Friedrich

(603) 2-2 Orăștie, Strada ferariilor 3

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Fără păreche potrivit!

(518) Ușor de manual! 13-20

Nomârste scrisor de mulțumită adevărate că

Țesutura de drot „HUNGARIA“

e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețu pe metrul pătrat 30 ileri și mai mult

Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker,

fabrică de fână de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85

Serviciu repede, favorabil și punctuos.

— Catalog ilustrat, gratis și franco!

Secretul meu.

Sistemul meu, de a cumpăra cu bani gata toamna, marfă de mâna întie, — îmi face cu puțință a pune în vânzare

Vinuri bune,

curate, exclusiv din Ardeal, — p lîngă prețurile cel mai ieftine!

o probă cînd ai la a un botez, o cununie sau altă sărbătoare familiară.

Prețurile: dela 56 fileri în sus. Felurite soiuri curate.

(571) 8-50 **HANS STEPHANI**

hotelier, Orăștie (Szászváros).

Intravilan de vânzare în Barul mare.

In comuna Barul mare, (Nagybár, com. Hunedoarei) se află de vânzare un intravilan pe care se află

o casă

constătătoare din 3 odăi de locuit, o culină, o

boltă cu licență de trafic, timbre și sare, o crișmă cu licență deschisă,

magazin, pivniță, grajd, șopru mare și grădină, — cu un preț foarte moderat.

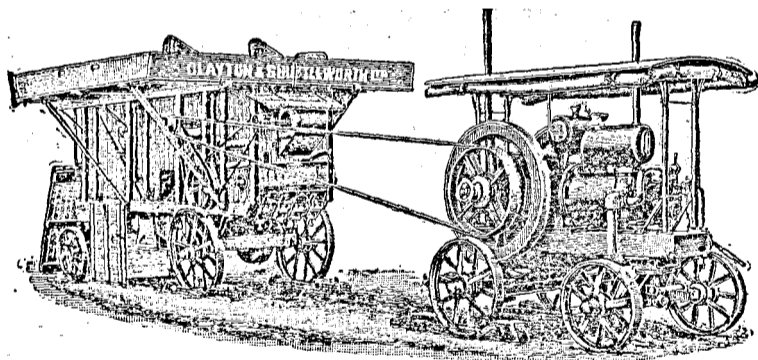
Adresa:

Rapaport József,
Barul mare, (Nagybár
Hunyad megye)

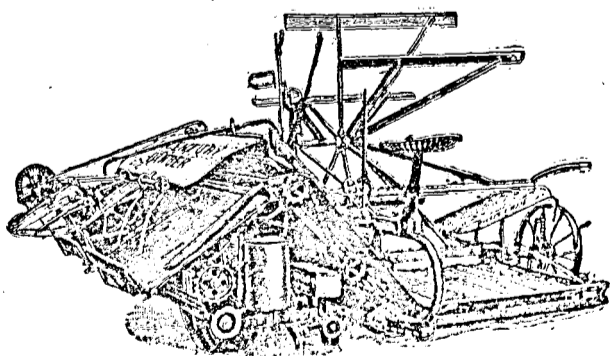
(676) 2-3

Mașinile vestitelor firme:

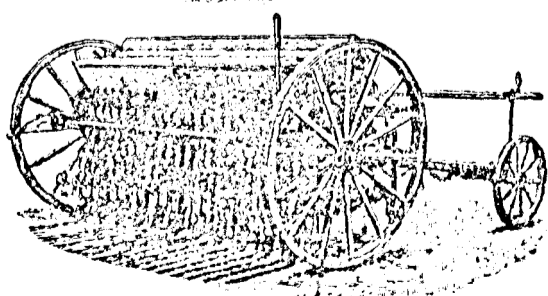
Glayton Shuttleworth & Hoffer Schrantz

1. Mașină de îmblăt, cu motor.

2. Mașină de secerat și de legat znopi.

3. Mașină de sămănat.

(541)
I. 13-20

Depozit și reprezentanță la: **Carol F. Jickeli.**
In **ALBA-IULIA** (Gyulafehervár) și **SIBIU**

Corect catalog și oferte de prețuri!

Editor și redactor responsabil: Pompiliu Albu.

ANUNȚ. Am onoare a aduce la cunoștință onor. public din Orăștie și jur, că în atelierul meu să află gata

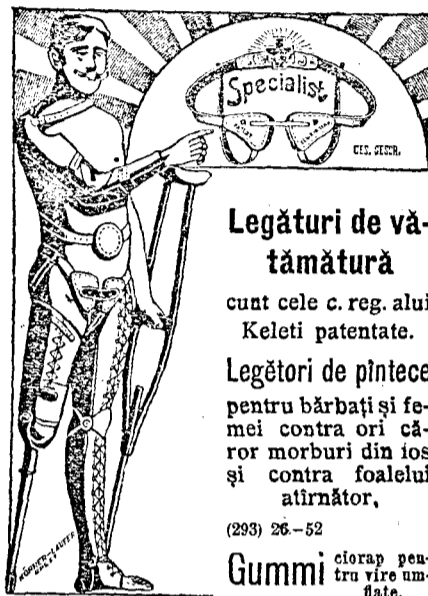
ghete de vară

pentru băieți dela 2 ani în sus, precum și **Sandale** pentru domni. — Lucru de mână, trainic, bun!

Prețuri moderate!

Ioan Vărmăgean,
m. pantofar în Orăștie.

(609) 2-3

Legături de vătămătură

cunt cele c. reg. alui Keleti patentate.

Legători de pîntece pentru bărbați și femei contra ori căror morburî din ios și contra foalelui afîrnător,

(293) 26-52

Gummi ciorap pentru vire umfiate.

Picioare și mini măestrite pe sama putăși (tătași).

Îndreptătoare de trup pentru umblat și spriginit.

Corsete artificiale și spriginitoare.

Ținătoare oblu pentru cel cresonți strîmb precum și ori-ce articli de lipsă la

Îngrijirea de bolnavi, pregătește după cele mai moderne principii cu prețuri favorabile de fabrică:

I. Keleti, ptr. legături de vătămătură și îndreptoare de trup.

Budapesta, IV. Koronaherez. u 17. vidi

— Trimît catalog cu 3000 figuri, gratis! —

Fondată în 1878. Telefon 13-76.

Greșală colosală

comite acela care nu a procurat, și la suferințele sale de reumă și podagră, la impun-ături și junghiuri prin spate și prin oase, folosește în loc de (556) 8-10

Reparatorul Kriegner

ceva imitații. Recomandăm grabnic celor ce sufer de reumă sau alte morburî provenite din cîrent, să folosească imediat

Reparator-ul lui Kriegner, care să prepară numai în

Apoteca **KRIEGNER,** Budapesta, Kálvin-tér,

și de aci e a să cere. 1 sticlă mică 1 cor.; sticlă mare 2 cor. Prin postă 5 sticle mici să trimît franco pentru 5 cor., ori 3 mari pentru 6 cor.

E leac mai bun ca toate spiriturile sărate. După o singură frecare alină și stînge durerea.

Un mașinist,

de stabil și locomobil, cu atestate bune și priceput la ori-ce mașini cu abur, — caută loc la îmblăt. Cine are lipsă să se adreseze la mine: (—) 2-2

Bredean Ioan

Mașinist la băile de abor în Lugoj.

Fărină, — Tărițe.

Fărină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

Abrahâm Manó

(572) 8- Orăștie (Szászváros).

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“
societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii **PARTENIU COSMA,** directorul-executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“

face totfelul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. — Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările să pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricînd în serviciul societății.

»BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE« dă informațiuni gratuite în cri-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“, Sibiu—Nagyszeben. — Edificiul „ALBINA“.

119) 12-28